

Lekcja bohaterstwa

BohaterON w Twojej Szkole 2023

Nauczycielko/Nauczycielu

otrzymujesz materiały edukacyjne przygotowane w ramach akcji BohaterON w Twojej Szkole 2023, z pomocą których przeprowadzisz zajęcia z zakresu edukacji historyczno – patriotycznej.

„Lekcja bohaterstwa” to propozycja 60-minutowej aktywności rekomendowanej dla najstarszych grup przedszkolnych (5-6 lat).

Podstawą scenariusza jest opowiadanie Elizy Piotrowskiej „Jak zostałem bohaterem”. Pierwszoosobowy narrator to ciekawy świata 8-letni Leon mieszkający w Warszawie. Chłopiec dzięki opowieściom przyszywanej babci Anastazji oraz przyjaźni z rówieśnikiem Helmerem z Angoli poznaje uniwersalne znaczenie takich pojęć jak ojczyzna i bohaterstwo. Wykazuje się również czujnością i odwagą, gdy z pomocą policjantów udaje mu się złapać osiedlowego złodziejaszka, co sprawia, że 11 listopada staje się jego ulubionym dniem w roku – dniem prawdziwego bohaterstwa!

Za pośrednictwem obrazowego i humorystycznego języka najmłodszy uczniowie dowiedzą się, czy można zostać bohaterem, nawet, gdy nie ma wojny i jest się dzieckiem.

W trosce o odbiorców naszych materiałów zadaliśmy, aby omawiane treści oraz użyte narzędzia odpowiadały ich możliwościom poznawczym.

Dziękujemy za włączanie z nami historii! Łącząc siły możemy sprawić, że stanie się ona żywa, zrozumiała i inspirująca.

Zespół **BohaterON**

Wskazówki dla prowadzącej/ego zajęcia:

Poruszając tematykę wojenną z tak młodym odbiorcą, należy zachować szczególną ostrożność i uważność. Na tym etapie edukacyjnym powinniśmy rozmawiać z dzieckiem o wartościach (dobro, przyjaźń, współczucie, sprawiedliwość), czy trudnych sytuacjach (tęsknota za bliskimi, konieczność przeprowadzki, utrata kogoś lub czegoś, kontakt z przemocą) w kontekście II wojny światowej, a nie przekazywać wiedzę historyczną na jej temat.

Opowiadanie „Jak zostałem bohaterem” w sposób delikatny i skupiony na pamięci historycznej porusza kwestie związane z przeszłością naszego kraju, jednak i w przypadku tak subtelnych opisów należy zadbać o bezpieczeństwo emocjonalne dziecka. Stwórz w klasie spokojną i bezpieczną przestrzeń do wspólnego poznania opowieści Leona oraz do rozmowy po obejrzeniu materiału. W tym wieku dzieci prezentują naturalną potrzebę poznawania świata, co za tym idzie, bądź gotowa/gotowy na pytania. Nie unikaj odpowiedzi, pamiętaj jednak o tym, aby udzielone wyjaśnienia związane z wojną nie były w żaden sposób szczegółowe, ani nie odnosiły się do czasów teraźniejszych (np. porównania do aktualnej sytuacji w Ukrainie).

Tekst ma przede wszystkim pomóc w kształtowaniu u najmłodszych postaw związanych z empatią i wrażliwością na innych. Pomóż dziecku nazwać pojawiające się emocje i omówcie je razem np. „Widzę, że jesteś smutny, zły”, „Wydaje mi się, że czujesz, że to niesprawiedliwe”. Wyraż zrozumienie i akceptację wobec wszystkich uczuć, jakie się pojawiają. Przeanalizuj te elementy opowieści, które mogą wywoływać trudne odczucia (smutek, strach, niepokój itp.). Jeśli w trakcie zauważysz, że dziecko jest wystraszone czy reaguje płaczem udziel mu wsparcia i umocnij poczucie bezpieczeństwa. Podkreśl, że wojna dawno minęła i teraz jest bezpiecznie, a dziecku nic nie grozi. Potrzebne może być również przekierowanie uwagi na coś innego np. odreagowanie w formie działań twórczych.

Konsultacje psychologiczne: Magdalena Ostapczuk

Lekcja bohaterstwa

Czas trwania

60 min

Autorka

Karolina Gniewaszewska - historyczka sztuki i konsultantka w obszarze public relations. Współtwórczyni i realizatorka wielu inicjatyw kulturalnych dla dzieci m.in. Festiwalu cioci Jadzi w Poznaniu.

Grupa docelowa

dzieci przedszkolne (5-6 lat)

Materiały do zajęć

- komputer z głośnikami i dostępem do Internetu
- projektor i ekran
- czyste kartki A4
- ołówki, przybory plastyczne
- pudełko/kosz

Materiały dydaktyczne

- opowiadanie Elizy Piotrowskiej „[Jak zostałem bohaterem](#)” (do wysłuchania lub obejrzenia)
- plakat akcji BohaterON w Twojej Szkole (wydrukowany w formacie A3 lub wyświetlony na ekranie) - załącznik nr 1
- pocztówka (szablon) wydrukowany dla każdego dziecka - załącznik nr 2.

Cele lekcji

Dziecko:

- rozumie, jakie korzyści daje współpraca i zwracanie uwagi na potrzeby innych,
- poznaje i rozumie pojęcia: ojczyzna, historia, wolność, bohater,
- uczy się rozpoznawać zachowania społeczne z wyrażaniem szacunku do ojczyzny,
- rozwija umiejętność słuchania ze zrozumieniem,
- kształtuje postawę tolerancji i szacunku do innych,
- zna charakterystyczne cechy swojej okolicy i regionu,
- ma możliwość prezentacji swojej pracy na forum grupy.

→ Przebieg lekcji

Wprowadzenie 10 min

Rozdaj dzieciom czyste kartki A4 i poproś, aby każdy wyraźnie napisał na kartce swoje imię. Potem niech każdy zgniecie kartkę i wszyscy wrzucą je do pudełka lub koszyka. Wymieszaj dokładnie kartki i w zależności od temperamentu i dynamiki grupy rozłóż je na dywanie, stoliku lub pozostaw w pudełku.

Zadaniem każdego dziecka jest znalezienie kartki ze swoim imieniem. Czas na wykonanie zadania to 1 minuta. Do odmierzenia czasu możesz wykorzystać minutnik kuchenny lub timer z gongiem online np. <https://zegaronline.pl/>. Należy spodziewać się zamieszania i braku pozytywnych efektów.

Po upływie wyznaczonego czasu zaproponuj rozwiązanie zadania. Poproś każdego przedszkolaka o wzięcie jednej zgniecionej kartki, odczytanie z niej imienia kolegi/koleżanki i przekazanie jej właścicielowi.

W ramach podsumowania zwróć uwagę dzieci na radość, jaką zapanowała, kiedy sobie wzajemnie pomagali - w odróżnieniu od poczucia frustracji, którą czuli, gdy byli skoncentrowani wyłącznie na sobie i swoich potrzebach. Podkreśl znaczenie współpracy przy rozwiązaniu tego zadania. Połączenie sił i wzajemna pomoc przyniosły korzyść całej grupie.

Materiał edukacyjny 15 min

Obejrzyjcie lub tylko wysłuchajcie w grupie opowiadanie [Elizy Piotrowskiej „Jak zostałem bohaterem”](#). Materiał udostępniony został na kanale BohaterON w serwisie YouTube w postaci audiobooka uzupełnionego ilustracjami

Rozmowa 15 min

Poprowadź z przedszkolakami rozmowę w odniesieniu do opowiadania.

Na początek spróbujcie odpowiedzieć na podstawowe pytania dotyczące fabuły:

Kto jest bohaterem opowiadania? Co łączy Leona i Helmera? Jak miała na imię przyszywana babcia chłopca i kim był jej mąż? Jaką przygodę przeżyli chłopcy odwiedzając ją w dniu imienin? Jakie święto obchodzimy w Polsce 11 listopada?

W kolejnym etapie zastanówcie się wspólnie nad znaczeniem słów: ojczyzna, historia, wolność, bohater.

Co to jest ojczyzna? – zachęć dzieci, aby spróbowały określić czym dla nich jest ojczyzna? Czy odnoszą ojczyznę do rodziny, przodków, korzeni, szerszej historii? A może będą to konkretne miejsca np. adres zamieszkania czy takie, do którego chętnie wracają?

Co to jest historia i po co się o niej mówi? – zastanówcie się wspólnie co daje nam znajomość własnej przeszłości czyli historii? Czy któreś dziecko zna jakiegoś bohatera narodowego? Czy słyszeli w domu opowieść o tym, że ktoś zachował się bohatersko – zarówno kiedyś jak i dzisiaj? Kim dla nich jest bohater i jakie powinien posiadać cechy?

Co to jest wolność, niepodległość, niezależność? – zapytaj dzieci jak one rozumieją wolność, co dla nich oznacza być wolnym, a co dzieje się, kiedy tej wolności brakuje? Czy Polska jest wolnym krajem? Za co możemy być wdzięczni tym, którzy zostawili nam wolną ojczyznę?

Jak możemy dbać o ojczyznę? – poproś każde dziecko w grupie, aby powiedziało, co może zrobić każdy z nas, żeby cieszyć się miejscem w którym mieszkamy?

Przy ostatnim pytaniu możesz również pokazać przedszkolakom tegoroczny plakat akcji BohaterON w Twojej Szkole – załącznik nr 1. Wydrukuj go w formacie A3 lub wyświetl na ekranie. Wyłóż, że są to przykłady zachowań dzieci i dorosłych, którzy kochają i dbają o swój kraj. Poproś o nazwanie wszystkich sytuacji, które umieściliśmy na ilustracji.

Komentarz do zadania

Należy pamiętać, że zainteresowania dzieci mogą się znacznie różnić, a ich odpowiedzi będą odzwierciedlać ich osobiste preferencje i doświadczenia. Na ich zrozumienie koncepcji bohaterów może mieć wpływ to, czego ich nauczono lub z czym mieli kontakt. Dzieci mogą wymieniać superbohaterów jak Spider-Man, Batman, Superman, etc, wytłumacz im, że są bohaterowie filmowi, animowani, mogą też być bohaterowie ulubieni z książek, ale bohaterami są też prawdziwi ludzie, tacy, którzy żyli/ żyją pośród nas. Często nie planowali robić niczego bohaterskiego, a jednak, kiedy znaleźli się w sytuacji, która wymagała odwagi, umieli postąpić wyjątkowo, zadziałać. Mogli uratować komuś życie, albo mimo wielkich trudności wykonali powierzone im ważne zadanie. Bohaterem jest też ten, kto pomaga innym.

Zadanie kreatywne 10 min

Zachęć przedszkolaków, żeby zastanowili się, co chcieliby pokazać komuś, kto przyjechałby do Polski z Angoli? Mogą wyobrazić sobie, że Helmer jest również ich przyjacielem. Jeśli chcieliby zaprosić go w najpiękniejsze miejsce, jakie znają ze swojej okolicy lub takie, w którym chętnie spędzają czas, gdzie by to było? A może chcieliby pokazać mu jakiś wyjątkowy dla nich przedmiot?

Rozdaj każdemu dziecku szablon pocztówki - załącznik nr 2 i poproś o jej zaprojektowanie. Niech będzie to pocztówka ilustrująca właśnie to miejsce lub przedmiot.

Prezentacja 10 min

Na koniec zajęć każdy z przedszkolaków prezentuj reszcie grupy swoją pocztówkę i opowiada, jakie miejsce lub przedmiot namalował i dlaczego są dla niego ważne.

Powstałe pocztówki mogą być wykorzystane do ozdoby klasy i przypominania dzieciom na co dzień, że mają miejsca, przedmioty, z których są dumni, o których mogą opowiedzieć i którymi mogą podzielić się z innymi.

Bierzemy udział w akcji •BOHATERON• W TWOJEJ SZKOLE 2023

www.bohateronwtwojejszkole.pl

**DUMNI Z
POWSTAŃCÓW**
POKAZ. ZE PAMIĘTAŚZ

ZAŁĄCZNIK NR 1

